

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de vaste leden van de vaste commissie voor
Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

DATUM 28 JANUARI 2019
ONZE REF. 2019/MK/mv/001
ONDERWERP AO Arbeidsmarktbeleid

Geachte leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

De kranten staan er vol mee, het personeelstekort drukt de economische groei. Een chronisch gebrek aan personeel en daarbovenop de toenemende vraag naar mensen met specifieke technische kennis zijn hiervan de belangrijkste oorzaken, aldus het sectorrapport van ABN AMRO¹. Ook ING geeft aan dat tot 2030 naar verwachting 120.000 nieuwe medewerkers nodig zijn in de technologische industrie².

Een recent onderzoek onder FME-ondernemers toont aan dat 93% van de bedrijven last heeft van een tekort aan goed opgeleide medewerkers (zie bijgaande infographic). Als gevolg daarvan lopen onze bedrijven orders mis, ervaren ze extra kosten en is er geen tijd om te innoveren. Zo lang er geen maatregelen genomen worden, zal dit probleem in de toekomst toenemen, met alle economische gevolgen van dien.

Om deze uitdaging op te lossen moeten wij aan verschillende knoppen draaien. Wij vragen u daarom om tijdens het AO Arbeidsmarktbeleid te pleiten voor:

- 1) Betere aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs door de inzet van hybride docenten,
- 2) Een investeringsagenda en meer flexibilisering in het onderwijs voor een leven lang ontwikkelen,
- 3) Een coördinerende rol van het ministerie van SZW om te komen tot een manier waarin vaardigheden op een centrale manier worden gecertificeerd en gevalideerd.

Betere aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs

Technologische ontwikkelingen veranderen het werk voortdurend. Met name in het beroepsonderwijs is het up-to-date houden van kennis bij onderwijsinstellingen een steeds grotere uitdaging. Om het curriculum bij de tijd te houden, moet er meer kruisbestuiving plaatsvinden tussen het bedrijfsleven en het onderwijs. Een succesvolle route is de 'hybride docent' (een werknemer die deels werkt en deels lesgeeft). Bij het STC-college in Rotterdam hebben ze net een succesvol pilotproject afgerond en zijn hybride docenten ingebed in het reguliere onderwijs. Dit moet landelijk gestimuleerd worden. Als werkgeversorganisatie in de technologische industrie zien wij bereidheid bij werknemers om hybride docent te worden, maar veel aarzeling bij sommige werkgevers om hun schaarse technisch personeel uit te lenen aan het onderwijs. De vergoedingen die zij vanuit de onderwijsinstelling ontvangen voor een uitgeleende medewerker dekken niet de daadwerkelijke kosten. Dit schrikt af. Een fiscale tegemoetkoming voor bedrijven om dit kostenneutrale te maken, zou een belangrijke prikkel zijn. Naar aanleiding van de motie van het lid Bruins (35000 XII nr.50) worden de knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen in kaart gebracht. Het is van belang om te vragen wanneer wij de inventarisatie kunnen verwachten. FME zou graag een op fiscale maatregeling teruzien in de begroting voor 2020.

FME verzoekt u om bij het kabinet aan te dringen om een aparte fiscale regeling in te stellen voor het jaar 2020 zodat werkgevers worden verleid personeel in te zetten in het techniekonderwijs, bijvoorbeeld middels een

¹ <https://insights.abnamro.nl/2018/12/personeelstekorten-gaan-nu-echt-pijn-doen/>

² https://www.ing.nl/media/ING_EBZ_my-smart-industry_tcm162-135030.pdf

fiscale aftrek Wet Beschikbaar stellen van Technisch Onderwijspersoneel (WBTO – naar analogie van de WBSO, die gericht is op innovatie).

Leven Lang Ontwikkelen

Naast een verbeterde aansluiting tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs, moet er een toegankelijk systeem komen om tijdens je carrière bij te scholen. De urgentie om een doorbraak te realiseren op leven lang ontwikkelen wordt ook door deze commissie gedeeld. Ook zien wij in de recent Kamerbrief dat de overheid stappen zet in de juiste richting, toch blijft de aanpak versnipperd en ontoereikend. Er komt in 2019 een investering van ruim € 10 miljoen. Voor een dergelijke grote en urgente opgave is dit te weinig. Daarnaast komt er door de afschaffing van de fiscale aftrek voor scholingsuitgaven € 218 miljoen beschikbaar voor het opzetten van een publiek individueel leer- en ontwikkelbudget. Dit is afgezet tegen 7.5 miljoen werkenden nog geen € 30 p.p. FME pleit daarom voor een substantiële investeringsagenda 2030 om hiermee de nodige acties te versnellen en op te schalen. De investeringsagenda dient tot stand te komen in samenwerking met de meest betrokken departementen.

Daarnaast staat of valt deze aanpak bij de mate van flexibiliteit van het onderwijs. De structuur voor het beroepsonderwijs moet verder geflexibiliseerd worden en goed op elkaar aansluiten.

FME pleit voor een investeringsagenda 2030 en voor flexibilisering van het onderwijs en roept de overheid op de belemmeringen op alle opleidingsniveaus voor een leven lang ontwikkelen in kaart te brengen en op te lossen.

Waardering van vaardigheden

Tot slot zien wij dat kennis steeds sneller achterhaald is, met name in de technologische industrie. McKinsey stelt dat het nu 25 jaar duurt voordat kennis achterhaald is, en voorspelt dat in 2030 dit verkort wordt naar 10 jaar. Wij zien hierdoor een verschuiving in de waardering van kennis naar een waardering van vaardigheden. In plaats van de huidige focus op diploma's, certificaten en vaste functiehuzen, moet een omslag in denken plaatsvinden zodat wij vaardigheden zorgvuldig kunnen waarderen en valideren. Om deze verandering goed te kunnen overbruggen moet er een systeem komen dat mensen in staat stelt op basis van hun vaardigheden soepel tussen sectoren van baan te wisselen. De overheid moet een centrale en coördinerende rol spelen in het ontwikkelen van een systeem waarin vaardigheden op een centrale manier gecertificeerd en gevalideerd kunnen worden.

FME ziet graag dat het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een coördinerende rol speelt in het tot stand komen van een gecentraliseerde manier van certificering en waardering van vaardigheden.

Op 13 februari spreekt uw commissie met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het AO Arbeidsmarktbeleid over de krapte op de arbeidsmarkt. Graag verzoeken wij u deze punten mee te nemen in de behandeling van het AO. FME is uiteraard graag bereid om bovenstaande punten nader toe te lichten. U kunt hierover contact opnemen met onze Public Affairs adviseur Marline Kester (marline.kester@fme.nl of +31 (0)6 27 34 66 11).

Met vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming
Voorzitter